

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/128/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213220875
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1213220875.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudkýň JUDr. Ivany Štíftovej a Mgr. Daniely Drnákovéj, v spore žalobcu:

J. E., X.. X.X.XXXX, G. XX, J., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, proti žalovanému: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Dúbravská cesta 14, Bratislava, IČO: 35 919 001, zastúpenému advokátkou JUDr. Martou Urbánkovou, Šafárikovo námestie 2, Bratislava, o náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 50C/177/2013-742, zo dňa 28.11.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdzuje.
- II. Žalovanému priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 118,10 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne od 10.7.2013 do zaplataenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); žalobu vo zvyšnej časti zamietol (výrok II.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 99,72 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne samostatným uznesením, po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

2. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 10.7.2013 sa žalobca domáhal voči žalovanému náhrady vo výške 86.471,08 eura s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie pozemku, resp. titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom viaznucim na pozemku; na tom skutkovom a právnom základe, že dňa 19.3.2013 v znení dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013 a dňa 22.3.2013 ako postupník uzavrel s postupcami ako podielovými spoluvlastníkmi parcely M.-F. Č.. XXXX/X, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 4.949 m², nachádzajúcej sa v katastrálnom území R., obec J., evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, Správa katastra Prešov (ďalej aj „nehnutelnosť“ alebo „pozemok“) zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú majú postupcovia voči žalovanému a Prešovskému samosprávnemu kraju z titulu užívania pozemku stavbou pozemnej komunikácie vo vlastníctve žalovaného. Postupcovia nadobudli vlastnícke právo k pozemku na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 13C/204/2006, zo dňa 5.12.2012 a následného prejednanja dedičstva, ako to vyplýva z uznesení o dedičstve sp. zn. 26D/1/2013, Dnot 2/2013, zo dňa 12.3.2013 a sp. zn. 26D/46/2013, Dnot 20/2013, zo dňa 12.3.2013. Následne na základe kúpnych zmlúv uzavretých medzi postupcami a žalobcom, došlo k zmene vlastníckeho práva k pozemku, čo vyplýva z rozhodnutí o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobcu vydaných Správou katastra Prešov č. Y.-XXXX/XX, zo dňa 5.4.2013 a č. Y.-XXXX/XX, zo dňa 5.4.2013. Podľa znaleckého posudku má postupca 1/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2010 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované

obdobie predstavuje ročne sumu 31.429,75 eura. Podľa znaleckého posudku má postupca 2/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2011 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie predstavuje ročne sumu 4.983,69 eura. Podľa znaleckého posudku má postupca 3/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2010 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie predstavuje ročne sumu 11.786,19 eura. Podľa znaleckého posudku má postupca 4/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2010 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie predstavuje ročne sumu 11.786,19 eura. Podľa znaleckého posudku má postupca 5/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2010 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie predstavuje ročne sumu 7.857,38 eura. Podľa znaleckého posudku má postupca 6/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2011 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie predstavuje ročne sumu 4.983,69 eura. Podľa znaleckého posudku má postupca 7/ ako podielový spoluvlastník pozemku v období od 11.7.2010 do 4.4.2013 nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie predstavuje ročne sumu 7.857,38 eura. Celkovo tak postupcovia postúpili na žalobcu pohľadávku vo výške 80.684,27 eura. Postupcovia postúpenie pohľadávky oznámili žalovanému oznámeniami doručenými dňa 9.5.2013, 17.6.2013 a dňa 8.7.2013. Na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom ako predávajúcim a vlastníkom pozemku a spoločnosťou C. - R. V. Z. ako kupujúcim došlo k prevodu vlastníckeho práva na kupujúceho, a to na základe rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva Správy katastra Prešov č. Y.-XXXX/XX, zo dňa 11.4.2013. Podľa znaleckého posudku žalobca, ako výlučný vlastník pozemku v období od 5.4.2013 do 10.4.2013 má nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom za 6 dní, čo predstavuje ročne sumu 118,10 eura. Žalobca ako postupník následne uzavrel so spoločnosťou C. - R. V. Z. ako postupcom dňa 5.7.2013 zmluvu o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej bola pohľadávka spoločnosti voči žalovanému a Prešovskému samosprávnemu kraju titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku stavbou pozemnej komunikácie, vo výške obvyklého nájomného, resp. titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom viaznucim na pozemku vo výške obvyklej náhrady v období kedy bol postupca vlastníkom pozemku, a to od 11.4.2013 (vrátane) do 29.5.2013 (vrátane). Postupca oznámil postúpenie pohľadávky žalovanému listom zo dňa 8.7.2013. Spoločnosť C. - R. V. Z. následne ako postupca postúpila na žalobcu pohľadávku titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, čo za žalované obdobie (od 11.4.2013 do 29.5.2013 vrátane) predstavuje sumu 5.668,71 eura. Na základe znaleckých posudkov postúpená pohľadávka titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom predstavuje spolu žalovaného sumu 86.471,08 eura. Žalobca teda nadobudol pozemok do vlastníctva na základe kúpnych zmlúv uzavretých medzi ním a postupcami.

3. Súd prvej inštancie v úvode pripomenul, že v poradí prvým rozsudkom č. k. 50C/177/2013-573, zo dňa 13.4.2016, žalobu zamietol z dôvodu, že náhrada za obmedzenie vecného bremena má jednorazový charakter a preto iba výlučne právny predchodcom žalobcu (postupcom) mohlo vzniknúť právo na zaplatenie jednorazovej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zo zákonného vecného bremena. Keďže v konaní bolo nepochybne preukázané, že žalobca sa stal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, na ktorej sa nachádza diaľnica vo vlastníctve žalovaného až v roku 2013, a teda nehnuteľnosť nadobudol už s obmedzením spočívajúcim v zákonom zriadenom vecnom bremene, ktoré na neho prešlo po pôvodných vlastníkoch. Žalobcovi nevzniklo voči žalovanému právo na zaplatenie uplatnenej peňažnej náhrady.

3.1 Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3Co/30/2017-724, zo dňa 27.4.2018, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, keď poukázal na závery plenárneho nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015, zo dňa 12.10.2016, ktorým Ústavný súd SR vyslovil nesúlad jednorazovej náhrady za zákonné vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike s Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR a s Čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru. Hoci sa nález týkal iného zákona ako zákona

č. 639/2004 Z. z., ktorý je rozhodujúcim v posudzovanom spore, jednoznačne ide o analogické situácie, ktorých podstatou je obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom. Bez rozdielu na to, či je nehnuteľnosť zaťažená zákonným vecným bremenom vo forme diaľnice (ako je tomu v posudzovanej veci), resp. či ide o zákonné vecné bremeno podľa § 10 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z., príp. o iné obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom (zákon č. 182/1993

Z. z., zákon č. 66/2009 Z. z. a iné); stále ide o obdobný skutkový stav, keď zákonné vecné bremeno obmedzuje vlastníka zaťaženej nehnuteľnosti, za čo mu (v zmysle vyššie uvedeného) patrí majetková náhrada. Pri obmedzovaní práv vlastníka nie je možné robiť rozdiely podľa povahy verejného záujmu, kvôli ktorému sa právne postavenie vlastníka obmedzuje. Pokiaľ Ústavný súd SR pri analogickej právnej situácii vyslovil nesúladosť jednorazovej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom s Ústavou SR, treba na takéto závery prihliadať aj v posudzovanej veci. Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR ako aj § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri náhrade za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom zriadeným podľa § 6 ods. 1 zákona č. 639/2004 Z. z. je nutné vykladať tak, že za takéto obmedzenie prináleží dotknutému vlastníkovi pozemku opakovaná náhrada. Odvolací súd preto zastal názor, že ak pri obmedzení vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom (ktoré je zriadené in rem a je z neho povinný každý vlastník zaťaženej nehnuteľnosti) vlastníkom patrí opakovaná náhrada, spravodlivému usporiadaniu vecí zodpovedá, aby (ani) následní vlastníci nehnuteľnosti neboli vylúčení z legitímneho nároku na primeranú náhradu za obmedzenie svojho práva takýmto vecným bremenom. Jedná sa o kontinuálne obmedzenie vlastníckeho práva subjektu, ktorý je povinný vecné bremeno na svojej nehnuteľnosti znášať (pretože ide o vecné bremeno in rem), a to bez ohľadu na to, či sa jedná o obmedzenie pôvodného vlastníka, ktorý nehnuteľnosť vlastnil v čase, keď vecné bremeno vzniklo alebo vlastníka v ďalšom rade; vlastníci znášajú ťarchu vyplývajúcu z vecného bremena rovnako. Pri absencii pozitívnej právnej úpravy treba vec vykladať s ohľadom na všeobecné princípy spravodlivosti, pri zachovaní imperatívu ochrany základných práv a slobôd a to tak, že opakovaná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom náleží všetkým vlastníkom zaťaženej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie preto pochybil v tom, že nárok žalobcu považoval za jednorazový, ktorý sa premieňa v lehote troch rokov od jeho vzniku, pričom neprechádza na následných vlastníkov zaťaženej nehnuteľnosti. V novom konaní mal preto súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu opätovne posúdiť dôvodnosť nároku a skúmať platnosť zmlúv o postúpení pohľadávok na žalobcu, ako aj výšku náhrady stanovenej znalcom za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom.

4. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie zmysle záverov odvolacieho súdu ako prvú a podstatnú podmienku pre posúdenie nárokov žalobcu skúmal, či vôbec takýmto právom na náhradu disponuje a teda podrobil prieskumu ním uzatvorené zmluvy o postúpení pohľadávok. Pre pochopenie žalovaného nároku považoval za potrebné uviesť, že žalobca si uplatňuje (i) sumu 80.684,27 eura ako pohľadávku, ktorú nadobudol od postupcov pôvodných vlastníkov pozemku, konkrétne od L. Z., C. Ž., E. J., H. J., L. D., H. F., E. F. C. P. F.; (ii) sumu 118,10 eura už ako výlučný vlastník pozemku, a to za obdobie od 5.4.2013 do 10.4.2013; a (iii) sumu 5.668,71 eura ako pohľadávku, ktorú na žalobcu postúpila spoločnosť C. - R. V. Z. ako výlučný vlastník pozemku za obdobie od 11.4.2013 do 29.5.2013 vrátane.

5. Súd prvej inštancie po preskúmaní zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 19.3.2013 v zmysle dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013, zmluvy zo dňa 22.3.2013 (zmluvy s vyššie uvedenými postupcami - pôvodnými vlastníkmi) a zmluvy dňa 5.7.2013 (zmluva so spoločnosťou C. - R. V. Z.) dospel k záveru, že ich nemožno považovať za platné.

6. Po právnej stránke ozrejmil, že pohľadávku možno postúpiť písomnou zmluvou, na základe ktorej namiesto doterajšieho veriteľa (postupcu) nastúpi do trvajúceho záväzku nový veriteľ (postupník). Na zmluvu o postúpení pohľadávky sa bez obmedzenia vzťahujú všeobecné ustanovenia o náležitostiach právnych úkonov v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Určitosť obsahu zmluvy sa posudzuje predovšetkým z hľadiska jednoznačného identifikovania a vymedzenia postupovanej pohľadávky. Nevyhnutným predpokladom postúpenia pohľadávky teda vždy je, že musí ísť o pohľadávku určitú (identifikovateľnú a individualizovanú) a existujúcu. Predmet postúpenia musí byť v zmluve dostatočne vymedzený, a to v záujme splnenia všeobecnej podmienky určitosti právneho úkonu. Základnou podmienkou z hľadiska určitosti predmetu postúpenia je identifikácia dlžníka, ktorý je alebo má byť nositeľom povinnosti zodpovedajúcej postupovanej pohľadávke. Bez náležitého označenia dlžníka nebude zachovaná podmienka individualizovania postupovanej pohľadávky, a tým ani určitosti zmluvy ako celku. Ďalšou podmienkou je označenie predmetu plnenia, na ktoré má veriteľ z postupovanej pohľadávky nárok. Principiálnou podmienkou je teda možnosť presnej identifikácie postupovanej pohľadávky a jej nezameniteľnosť s akýmkoľvek predmetom postúpenia. Nedostatočná určitosť predmetu postúpenia má totiž za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Pre absolútnu neplatnosť právnych úkonov je charakteristické, že nastáva priamo zo zákona (ex lege),

pôsobí od počiatku (*ex tunc*) a súd na ňu prihlíada z úradnej povinnosti (*ex offio*). Táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj neurčitý právny úkon. Pri takomto neurčitom právnom úkone nemožno zistiť, čo je jeho predmetom. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 640/2014, zo dňa 1.4.2018, ustálil, že predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok sú pohľadávky, ktoré musia byť individualizované takým spôsobom, ktorý ich dostatočne identifikuje a súčasne vylučuje ich zámenu s inými pohľadávkami, ktorých veriteľom síce rovnako môže byť postupca, avšak tieto nemajú byť zmluvou postúpené na postupníka. Ústavný súd uviedol, že racionálne uvažovanie totiž nemôže viesť k záveru, že za situácie, keď postupca, postupník a súčasne dlžník nemajú žiadnu pochybnosť o tom, aké pohľadávky, z akého právneho dôvodu a v akej výške boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky, do týchto právnych vzťahov vstúpi súd, ktorý prednesie svoju vlastnú predstavu o tom, či je zmluva v jej predmete dostatočne určitá. V záujme zamedzenia opačného a tým aj nesprávneho výkladu strán dal do pozornosti, že uvedený výklad v prejednávanej veci splnený nie je. Ani postupcovia, ani postupník a ani dlžníci v čase uzatvorenia zmlúv nevedeli a ani nemohli vedieť aké pohľadávky, z akého právneho dôvodu a v akej výške a voči komu boli predmetom zmlúv, čo je logický záver po ich preštudovaní. Pokiaľ má právny úkon plniť svoju funkciu, nesmie prejav vôle konajúceho vzbudzovať pochybnosti o obsahu právneho úkonu, ktorý prejavuje. Preto je potrebné, aby prejav vôle bol zrozumiteľný a aby s ním mohli byť spojené právne následky zamýšľané konajúcou osobou. Tu treba taktiež spomenúť, že predmetom postúpenia môže byť len existujúca pohľadávka a môže to byť iba právo zo záväzkového vzťahu, nie právo vecné alebo iné právo absolútnej povahy. Predmetom postúpenia môže byť len určitá pohľadávka, t. j. právo na plnenie od dlžníka, nie však celý záväzkový (mimozáväzkový) vzťah, z ktorého pohľadávka vznikla. V opačnom prípade ide už o zmenu vzájomných práv a povinností. Z obsahu predmetných zmlúv však vyplýva, že žalobca nadobudol od postupcov celé ich právo. Predmetom zmlúv totiž nebolo postúpenie určitej „pohľadávky“ ale zmena celého obsahu mimozáväzkového vzťahu.

7. Čo sa týka zmlúv z postupcami (pôvodnými vlastníkami pozemku), bolo pre súd prvej inštancie bez pochybností zrejmé, že v týchto zmluvách a k nim naviazanému dodatku č. 1 absentuje presné určenie dlžníkov a presná identifikácia postupovanej pohľadávky. Uvedený záver totiž vyplýva zo samotného obsahu zmlúv, nakoľko predmetom postúpenia bola pohľadávka identifikovaná ako „stavba pozemnej komunikácie, ležiaca na pozemku postupcov, znemožňovala postupcom riadne užívanie pozemku. NDS a Prešovský samosprávny kraj užívali pozemok postupcov stavbou pozemnej komunikácie bez platnej nájomnej zmluvy. Postupcovia tak majú voči NDS a Prešovskému samosprávnemu kraju nesplatenú pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku stavbou pozemnej komunikácie, resp. titulom náhrady za vecné bremeno viaznuce na pozemku vo výške obvyklého nájomného (12,78 eura/m² pozemku ročne), resp. vo výške obvyklej náhrady za vecné bremeno (11,32 eura/m² pozemku ročne) v danom mieste a čase v období od dňa uzavretia tejto zmluvy za dva roky späť v prípade bezdôvodného obohatenia a za tri roky späť v prípade náhrady za vecné bremeno a pohľadávku do budúca odo dňa uzavretia tejto zmluvy do doby, kedy dôjde k zmene vlastníckeho práva k pozemku.“ V zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa zo dňa 5.7.2013 uzatvorenou medzi žalobcom a spoločnosťou ANGLO - SWISS TRADING LTD sa uvádza postupovaná pohľadávka označená ako „stavba pozemnej komunikácie, ležiaca na pozemku postupcu, znemožňovala postupcovi riadne užívanie pozemku. NDS užíva pozemok postupcu stavbou pozemnej komunikácie bez platnej nájomnej zmluvy. Postupca tak má voči NDS nesplatenú pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku stavbou pozemnej komunikácie, vo výške obvyklého nájomného (10,94 eura/m² pozemku ročne), resp. titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom viaznucim na pozemku vo výške obvyklej náhrady (8,71 eura/m² pozemku ročne) v období kedy bol postupca vlastníkom pozemku.“ Uviedol, že žalobca v predmetných zmluvách pracuje s dvomi dlžníkmi, a to so žalovaným ako aj s Prešovským samosprávnym krajom. V samotných zmluvách sa potom uvádza, že postupcovia majú voči žalovanému a Prešovskému samosprávnemu kraju nesplatenú pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia, resp. titulom náhrady za vecné bremeno, kedy je táto pohľadávka vo výške 12,78 eura/m² pozemku ročne, resp. vo výške obvyklej náhrady za vecné bremeno 11,32 eura/m² pozemku ročne. Z takéhoto vymedzenia okruhu pohľadávok nie je možné zistiť, čo je ich predmetom. Taktiež nie je možné zistiť, ktorá „pohľadávka“ patrí ku ktorému dlžníkovi. Dané zmluvy obsahujú iba absolútne všeobecné a neurčité „označenie“ dvoch dlžníkov a domnelú „pohľadávku“ postupcov. Pokiaľ potom žalobca v konaní pred súdom žaluje už iba jedného dlžníka, a to NDS, pričom od neho požaduje 80.684,27 eura a navyše titulom, ktorý mu ani nie je známy (titulom bezdôvodného obohatenia za záber a užívanie pozemku stavbou vo výške obvyklého nájomného, resp. titulom náhrady za obmedzenie vecným bremenom), tak túto sumu a teda celú požadovanú pohľadávku mu nie je možné priznať, nakoľko na ňu nemá zákonný

nárok. Žalobca nepreukázal, že by pohľadávku vo výške 80.684,27 eura nadobudol. Zo žalobcom predložených zmlúv túto sumu nie je možné žiadnym výkladom ustáliť a vyčítať. Predmetom zmlúv je iba absolútne všeobecné konštatovanie „nároku“ s odkazom na dva rozdielne právne tituly - nájomné a vecné bremeno, a to bez vedomosti samotných účastníkov zmluvného vzťahu, ktoré právo patrí komu, voči ktorému dlžníkovi a v akej výške. Pokiaľ potom žalobca v žalobe požadoval sumu 8,71 eura/m² pozemku ročne, pričom v týchto zmluvách je vedený „nárok“ vo výške 12,78 eura/m² pozemku ročne, resp. 11,32 eur/m² pozemku ročne iba potvrdzuje, že ide o zjavný rozpor a ani sám žalobca nevie, čo bolo (malo byť) predmetom postúpenia. Tu možno dokonca badať istú mieru špekulácie žalobcu a postupcov (pri uzatváraní uvedených zmlúv) s cieľom maximalizácie možného „nároku“, resp. získania „pohľadávky“ voči v zmluvách uvedeným dvom dlžníkom a v žalobe uvedeného jedného dlžníka.

8. Uvedený výklad taktiež platí aj na ďalšiu zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 5.7.2013, ktorou mal žalobca od spoločnosti C. - R. V. Z. nadobudnúť pohľadávku vo výške 5.668,71 eura. Pri tejto zmluve však neplatí argumentácia ohľadom nepresnosti označenia dlžníka/ov z dôvodu, že v tejto zmluve bol ako dlžník, na rozdiel od zmlúv zo dňa 19.3.2013 a 22.2.2013 v spojení s dodatkom č. 1, označený už iba žalovaný (NDS). Argumentácia ohľadom nepresnosti a nemožnosti identifikovania a individualizácie postupovanej „pohľadávky“ sa však v plnej miere vzťahuje aj na túto zmluvu. Tu je potrebné poukázať aj na oznámenia o postúpení pohľadávky (odseky 9. a 13. napadnutého rozsudku) kedy postupcovia oznamujú dlžníkom postúpenie pohľadávky. V týchto oznámeniach sa takisto opakuje situácia zo zmlúv, kedy nie je zjavné aké pohľadávky postupník získal, resp. postupca postúpil. Nie je zjavná výška postúpenej pohľadávky, jej právny dôvod a ani voči ktorému dlžníkovi smeruje. Sám žalobca napokon dôvodil, že „Zákon k platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky vyžaduje aby postupované pohľadávky boli dostatočne určite identifikované tak, aby neboli zameniteľné s inou pohľadávkou postupcu voči tomu istému dlžníkovi a aby medzi stranami nevznikli pochybnosti o tom, aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená“, čo je síce správny argument, avšak nesprávne aplikovaný na prejednávajúcu situáciu. Medzi stranami naopak vznikli pochybnosti o tom aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená. Túto pochybnosť mal napokon aj súd prvej inštancie, pričom bolo potrebné mať na zreteli aj § 43 Občianskeho zákonníka.

9. Nebolo preto možné aprobovať takýto žalobcov výklad a znenie náležitostí právnych úkonov. Pokiaľ právny úkon nedisponuje podstatnými náležitosťami, ktoré vyžaduje zákon, je absolútne neplatný. A pokiaľ je nejaký právny úkon absolútne neplatný, táto neplatnosť nastáva ex tunc a zakladá nemožnosť plnenia, čo je aj prípad zmlúv o postúpení pohľadávok predložených žalobcom. Keďže uvedené zmluvy neobsahujú podstatné náležitosti ako riadne individualizovaný a označený predmet postúpenia a riadne označenie dlžníka (aká pohľadávka sa voči komu postupuje), nemohlo tak dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávok a ide o absolútne neplatné právne úkony, ktoré nemôžu vyvolať a ani nevyvolali žalobcom zamýšľané následky. Žalobca nedisponoval tvrdenou „pohľadávkou“ od postupcov v celkovej výške 86.352,98 Eur, čo znamená, že v tejto časti žaloby nemal aktívnu vecnú legitimitáciu.

10. Na druhej strane však žalobca mal nárok náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom vo výške 118,10 eura za 6 dní, kedy bol výlučným vlastníkom daného pozemku. Tento nárok voči žalovanému, na rozdiel od zvyšných nárokov, resp. „pohľadávok“, nezískal postúpením, ale tým, že v danom čase bol výlučným vlastníkom pozemku, ktoré bolo zaťažené zákonným vecným bremenom. Žalobca predložil znalecký posudok, ktorý žalovaný nevyvrátil; týmto znaleckým posudkom bola stanovená všeobecná hodnota vecného bremena viaznuceho na pozemku vo výške 8,71 eura/m² pozemku ročne, čo vo výsledku dáva žalobcom požadovaných 118,10 eura za obdobie, kedy bol vlastníkom pozemku. V čase kedy bol žalobca výlučným vlastníkom pozemku, bol tento pozemok zaťažený zákonným vecným bremenom, pričom obmedzenie vlastníckeho práva je možné len za primeranú náhradu. Keďže je možná opakovaná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom, pričom táto náhrada môže patriť aj nasledovnému vlastníkovi nehnuteľnosti, je žaloba v tejto časti dôvodná. Pokiaľ žalovaný tvrdil nesprávnu metódu, resp. postupy znalca, súd prvej inštancie mal naopak za to, že znalec je osobou, ktorá prostredníctvom svojich odborných znalostí posudzuje skutočnosti, ktoré mu boli určené a v posudku súdu informuje subjektívne výsledky jeho posúdenia. Súdnym znalcom, ktorý vypracoval predmetný znalecký posudok je znalec riadne zapísaný v zozname znalcov a súdu neprináleží hodnotiť jeho odbornosť v zmysle námietok žalovaného. Pri hodnotení znaleckého posudku, hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti. Súd prvej inštancie nemôže hodnotiť správnosť odborných záverov vyjadrených znalcom. Výsledky znaleckého dokazovania hodnotí voľne v súvislosti s ostatnými dôkazmi a v ich vzájomnej

súvislosti. Dôkazy teda hodnotí podľa svojej úvahy. Na doplnenie k argumentácii žalovaného ohľadom nesprávnosti daného posudku súd prvej inštancie uviedol, že uvedenie nepravdivého znaleckého posudku je trestne podľa § 347 Trestného zákona; takéto skutočnosti však v konaní neboli preukázané. Žalovaný disponujúc právnym zastúpením mal dostatočne dlhý čas predložiť konkrétny dôkaz, ktorým by vyvrátil znalcom určenú všeobecnú hodnotu vecného bremena viaznuceho na pozemku. Žalovaný však svoju obranu uplatnil len veľmi všeobecne a navyše bol od obdržania rozhodnutia odvolacieho súdu v tomto smere nečinný.

11. Vzhľadom na uvedené závery plynúce z vykonaného dokazovania, ako i závery odvolacieho súdu, nebolo v konaní potrebné sa zaoberať vznesenou námietkou premlčania i charakterom náhrady za obmedzenie vecným bremenom, nakoľko charakter tejto náhrady môže byť opakujúci sa a prislúcha aj ďalším vlastníkom zaťaženej nehnuteľnosti. Taktiež nebolo potrebné sa zaoberať tvrdením žalobcu, resp. posúdením, či ide o bezdôvodné obohatenie sa za záber a užívanie pozemku stavbou vo výške obvyklého nájomného, a to z dôvodu, že právny dôvod v rozhodnom čase bol vo forme zákonného vecného bremena, ktoré vzniklo účinnosťou konkrétneho zákona. Nadobudnutím účinnosti zákona, podľa ktorého toto vecné bremeno vzniklo, predtým neupravené vzťahy užívania pozemku získali potrebný právny rámec a nároky vlastníkov prestali byť posudzovateľnými podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení.

12. Súd prvej inštancie po dôkladnom zvážení skutkového stavu, vyhodnotení dôkazných prostriedkov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti, za použitia Čl. 20 ods. 1, ods. 4 Ústavy SR, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 43, § 128 ods. 2, § 151n ods. 1, ods. 2, § 151o ods. 2, § 517 ods. 1, ods. 2, § 524 ods. 1, § 489 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Z. z., § 6 ods. 1 zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon); posúdil nárok žalobcu v časti o zaplatenie 86.352,98 eura ako nepreukázaný, nedôvodný, a preto žalobu v tejto časti zamietol. V časti o zaplatenie 118,10 eura bola naopak žaloba dôvodná, nakoľko predstavuje nárok za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu práve za obdobie, kedy bol sám výlučným vlastníkom pozemku (6 dní). Žalobca zároveň požadoval priznanie úrokov z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo žalovanej istiny od 10.7.2013 do zaplatenia. Súd prvej inštancie však žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške 5,75 % ročne z priznanej istiny, nakoľko prvý deň kedy bol oprávnený požadovať splnenie nároku bol nasledujúci deň, po dni kedy prestal byť výlučným vlastníkom pozemku (10.4.2013), teda 11.4.2013 (resp. mesiac apríl 2013). Žalobca by tak potom mal nárok na tieto úroky z omeškania odo dňa 11.4.2013, avšak keďže si ich uplatnil až odo dňa podania žaloby na súd, súd prvej inštancie v zmysel zásady ne ultra petitem (§ 216 C. s. p.) nemohol ísť nad rámec požadovaného znenia petitu žaloby a preto žalobcovi priznal mierne modifikované úroky odo dňa podania žaloby, tak ako to v žalobe požadoval.

13. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému priznal pomerné právo na náhradu trov. Žalobca si uplatňoval sumu 86.471,08 eura s príslušenstvom. Úspešný bol v časti o zaplatenie sumy 118,10 eura s príslušenstvom, čo predstavuje 0,14 % úspechu a 99,86 % neúspechu. Žalovaný bol naopak v konaní úspešný v časti 99,86 % a neúspešný v časti 0,14 %. Čistý úspech žalovaného teda predstavuje 99,72 % (99,86 % mínus 0,14 %). V súlade s § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

14. Proti zamietajúcemu výroku rozsudku (výrok II.) podal odvolanie žalobca a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Po stručnom zopakovaní dôvodov žaloby a takmer doslovnej rekapitulácii odôvodnenia napadnutého rozsudku argumentoval, že podľa právnej teórie, pohľadávka je právo vznikajúce jednému účastníkovi (veriteľovi) požadovať určité plnenie na druhom účastníkovi (dlžníkovi), a to z určitého záväzkového vzťahu, predovšetkým zo zmluvy. V čase splatnosti pohľadávky získava veriteľ právo toto plnenie u príslušného štátneho orgánu vymáhať, pretože veriteľovi vzniká nárok. Dlžníkovi potom súčasne vzniká povinnosť dlžné plnenie uskutočniť, čiže veriteľovu pohľadávku uspokojiť. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že ak pôvodný veriteľ oznámi svojmu dlžníkovi, že

pohľadávku, ktorú voči nemu má, postúpil tretej osobe, právnou skutočnosťou, na základe ktorej má dlžník plniť novému veriteľovi s dôsledkom, že sa zbaví svojho záväzku, je oznámenie jeho pôvodného veriteľa, samozrejme za predpokladu, že oznámenie spĺňa náležitosti právneho úkonu, teda je určité a zrozumiteľné a bolo urobené vážne a slobodne. Platí to bez ohľadu na skutočnosť, či zmluva o postúpení pohľadávky je platná, resp. či vôbec vznikla. Dlžník sa v takomto prípade nemôže dovolávať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník. Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 11.9.2003, sp. zn. 4Obo/210/2001). Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že podľa právnej teórie platí, že pri postúpení pohľadávky dochádza k zmene jedného zo subjektov záväzkovo právneho vzťahu na strane veriteľa a táto zmena sa právneho postavenia dlžníka priamo netýka a nemá žiadny vplyv na rozsah jeho povinnosti splniť dlh. Voči dlžníkovi má postúpenie pohľadávky právne účinky až doručením oznámenia od jeho pôvodného veriteľa - postupcu o tom, že došlo k postúpeniu pohľadávky, alebo aj v prípade, ak mu postúpenie pohľadávky preukáže jeho nový veriteľ - postupník. Z uvedeného teda platí, že Občianskeho zákonníka striktne rozlišuje medzi prípadmi, keď sa dlžník o postúpení pohľadávky dozvie od postupcu alebo od postupníka. Vo vzťahu k oznámeniu postúpenia pohľadávky, žalobca poukázal na právny výklad § 526 Občianskeho zákonníka v zmysle veľkého komentára k Občianskemu zákonníku, podľa ktorého platí, že pre dlžníka je právne významná tá skutočnosť. Či mu bolo postupcom oznámené postúpenie pohľadávky. Pokiaľ sa tak stalo, dlžník je povinný splniť svoj dlh tretej osobe - označenému postupníkovi, aj v prípade, keby zmluva o postúpení nebola platná. Z uvedeného teda vyplýva, že vo vzťahu medzi postupníkmi a dlžníkom nie je právne významná platnosť postúpenia. Významná je iba tá skutočnosť, že ak postupcovia oznámili dlžníkovi, že pohľadávku postúpili postupníkovi, vyvolá tento notifikačný úkon zamýšľané právne následky aj vtedy, ak k postúpeniu vôbec nedošlo, a i keď zmluva o postúpení pohľadávky bola neplatná. Uvedený právny záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR (veľkého senátu) sp. zn. 31Cdo/1328/2007, zo dňa 9.12.2009, podľa ktorého platí, že ak postupca oznámil dlžníkovi, že postúpil pohľadávku postupníkovi, potom dlžník nemá (s výnimkou prípadov uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka, v ktorých by dlžník preukázal, že postúpenie pohľadávky malo za následok zmenu, resp. zhoršenie jeho právneho postavenia) voči postupníkovi v spore o úhradu pohľadávky k dispozícii obranu založenú na námietke neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. S uvedeným právnym názorom sa Najvyšší súd ČR stotožnil aj v uznesení sp. zn. 23Cdo/5398/2008 zo dňa 27.11.2008, sp. zn. 29Cdo/43/2013, zo dňa 28.11.2013, sp. zn. 29Cdo/2564/2012, zo dňa 27.3.2014, v rozsudku sp. zn. 29Cdo/101/2007, zo dňa 22.12.2009, sp. zn. 29Cdo/1277/2007, zo dňa 22.12.2009, sp. zn. 29Cdo/2129/2009, zo dňa 30.6.2011, sp. zn. 23Cdo/4297/2010, zo dňa 27.6.2012, sp. zn. 26Cdo/507/2011, zo dňa 16.1.2013, sp. zn. 33Cdo/2969/2011, zo dňa 16.1.2013, sp. zn. 32Cdo/1185/2012, zo dňa 31.3.2014 a v ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu ČR a stotožnil sa s ním aj Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. II. ÚS 2234/2010, zo dňa 9.8.2013. Na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/1328/2007, zo dňa 9.12.2009, poukázal aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 2Cob/36/2013, zo dňa 13.6.2013, v ktorom uviedol, že notifikačný úkon vyvolá zamýšľané právne dôsledky - týkajúce sa osoby oprávnenej prijať plnenie - aj vtedy, ak k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávky vôbec nedošlo, či zmluva o postúpení bola neplatná. Ďalej žalobca na podporu uvedeného poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.2.2010, sp. zn. 1Obo/1/2009, v ktorom najvyšší súd uviedol, že „...§ 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka výslovne ustanovuje, že ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že dlžník nielenže nemá povinnosť, ale dokonca ani právo zisťovať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky.“ Z vyššie uvedenej právnej teórie a s poukazom na ustálenú súdnu prax Krajského súdu v Prešove, Najvyššieho súdu ČR, Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu SR vyplýva, že pokiaľ v danom prípade postupcovia oznámili dlžníkovi, že pohľadávku postúpili postupníkovi, potom už dlžník - žalovaný nemá (s výnimkou prípadov uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka) k dispozícii obranu založenú na námietke neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Dovoľávať sa neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, resp. či vôbec vznikla, môže dlžník len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky na základe zmluvy o postúpení preukázal postupník, čo však nie je tento prípad. Skutočnosť, že postupcovia oznámili obom žalovaným, že svoje pohľadávky, ktoré mali voči nim, postúpili na postupníka - žalobcu, (a túto skutočnosť žalovaný v konaní ani nenamietal), vyplýva z oznámení o postúpení pohľadávok, ktoré boli doručené žalovaným dňa 7.5.2013, 9.5.2013, 21.5.2013 a 17.6.2013. Z vyššie uvedeného preto vyplýva, že pokiaľ postupcovia postúpili svoje pohľadávky voči dlžníkom -

žalovaným, boli potom nepodložené námietky žalovaného a súdu prvej inštancie, či zmluva o postúpení pohľadávky bola skutočne uzavretá, či postúpenie bolo platné, keďže túto otázku možno riešiť len vo vzťahu medzi postupcami a postupníkom - žalobcom, a preto je táto otázka z hľadiska vzťahu medzi žalobcom (postupníkom) a žalovaným (dlžníkom) bezpredmetná. Na základe vyššie uvedených skutočností možno právne uzavrieť, že oznámenie postupcov dlžníkom - žalovaným o tom, že došlo k postúpeniu pohľadávok, (ktoré sú predmetom sporu v tomto konaní), je právnou skutočnosťou, s ktorou právo spája vznik povinnosti dlžníka plniť postupníkovi, a preto mal žalobca za to, že žaloba je dôvodná v celom rozsahu. Postúpením (cesiou) na základe písomnej zmluvy prechádza pohľadávka z doterajšieho veriteľa (postupcu) na nového veriteľa (postupníka) v tom stave, v akom v okamihu postúpenia existovala, a to spolu s i jej príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Samotné postúpenie nespočíva len v jednoduchom prevode pohľadávky, ale práve v zmene záväzku spôsobujúcej zmenu v osobe oprávneného (veriteľa). Pri tejto zmene totiž postupník ako nový veriteľ nadobúda spolu s postúpenou pohľadávkou aj legitimáciu na jej uplatnenie a vymoženie cestou súdu. Vyplýva to zo skutočnosti, že postúpením pohľadávky vzniká záväzkový právny vzťah v zmysle § 488 Občianskeho zákonníka, t. j. právo veriteľa na plnenie (pohľadávky) od dlžníka.

15. Žalobca ďalej argumentoval, že jazykové vyjadrenie právneho úkonu možno síce vykladať z hľadiska možného významu jednotlivých použitých pojmov (gramatickými prostriedkami), z hľadiska vzájomnej nadväznosti použitých pojmov (logickými prostriedkami), z hľadiska zaradenia pojmov v štruktúre celého právneho úkonu (systematickými prostriedkami), interpretácia obsahu právneho úkonu súdom podľa 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, však nemôže nahrádzať alebo meniť prejavenu vôľu. Použitie zákonných výkladových pravidiel smeruje vždy iba k tomu, aby obsah právneho úkonu, ktorý účastník urobil, bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v čase, keď bol úkon urobený. Uvedené ustanovenie predpokladá, že o obsahu právneho úkonu môže vzniknúť pochybnosť, a pre taký prípad formuluje výkladové pravidlá, ktoré ukladajú súdu, aby túto pochybnosť odstránil výkladom založeným na tom, že vedľa jazykového vyjadrenia právneho úkonu vyjadreného slovami, podrobí skúmaniu aj vôľu jednajúcich osôb. Jazykové vyjadrenie právneho úkonu zachytené v zmluve, je preto najskôr vykladané gramatickými prostriedkami (z hľadiska možného významu jednotlivých použitých pojmov), logickými (z hľadiska vzájomnej nadväznosti použitých pojmov), či systematickými (z hľadiska radenia pojmov v štruktúre celého právneho úkonu). Okrem toho je možné obsah právneho úkonu posúdiť aj podľa vôle strán v okamžiku uzatvárania zmluvy, avšak za podmienky, že táto vôľa nie je v rozpore s tým, čo plynie z jazykového vyjadrenia úkonu. V prípade, že nejasnosť právneho úkonu nie je možné odstrániť ani pomocou výkladu prejavu vôle, je právny úkon neplatný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pomocou výkladu právneho úkonu pritom nie je dovolené meniť zmysel a obsah inak jasného právneho úkonu. Zákon, ktorý vyžaduje k platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky písomnú formu, zároveň predpokladá, že z hľadiska určitosti je zmluva platná, keď je v nej jednoznačne určená prevádzaná pohľadávka, hlavne vymedzením predmetu plnenia, osoby dlžníka, prípadne právneho dôvodu, a to natoľko nepochybne, aby bolo zistiteľné, aká pohľadávka je predmetom postúpenia a aby ju nebolo možné zameniť s pohľadávkou inou (por. v právnej teórii napr. Jehlička, O. - Švestka, J.-Škárová, M. a kol: Obč. zák. Komentár. 9. vydání, Praha, C.H.Beck 2004, str. 766). Podľa ustáleného výkladu podávaného súdnou praxou je vôľa, vtelená do zmluvy, svojim prejavom určitá a zrozumiteľná, pokiaľ je výkladom objektívne pochopiteľná, t. j. keď ju môže typický účastník, túto vôľu bez rozumných pochybností o jej obsahu, adekvátne vnímať (zhodne por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 18.4.1996, sp. zn. 3Cdon/1032/1996, uverejnený v časopise Soudní judikatura č. 2, ročník 1998, pod číslom 1 prílohy alebo dôvody rozsudku Najvyššieho súdu ČR, uverejneného pod číslom 35/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

16. V posudzovanej veci bola podľa žalobcu zmluva o postúpení jasná a zrozumiteľná a nemôže byť žiadna pochybnosť o tom, čo bolo predmetom zmlúv o postúpení pohľadávok a ani kto je dlžníkom, pričom poukázal na čl. I až III. zmluvy o postúpení pohľadávok v znení dodatkov zo dňa 19.3.2013, 20.3.2013 a 22.3.2013. Z jazykového vyjadrenia znenia zmluvy o postúpení teda bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že predmetom postúpenej pohľadávky postupcov, ako spoluvlastníkov, je ich nárok na náhradu za obmedzenie ich vlastníckych práv k uvedenému pozemku z dôvodu, že pozemok je užívaný vlastníkom stavby pozemnej komunikácie, pričom zo zmluvy ďalej vyplýva, že postupcovia za dlžníka považovali vlastníka stavby pozemnej komunikácie, a to NDS, a.s. alebo Prešovský samosprávny kraj. Uvedené odôvodnenie sa potom vzťahuje aj na zmluvu o postúpení pohľadávky uzavretú spoločnosťou C.-R. V. Z. ako postupcom a žalobcom. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že námietka súdu prvej inštancie (odsek 37), že postupcovia, postupník a ani dlžníci v čase uzatvorenia

zmlúv nevedeli a ani nemohli vedieť aké pohľadávky), z akého právneho dôvodu a v akej výške a voči komu boli predmetom zmlúv, čo je logický záver po ich preštudovaní; je preto irelevantná a nezodpovedá jazykovému vyjadreniu textu zmlúv o postúpení pohľadávok. Ďalej súdu prvej inštancie vyčítal, že opomenul zobrať na zreteľ aj následné správanie sa účastníkov zmlúv o postúpení pohľadávok a dlžníka, z ktorého je zrejmé, že postupcovia, postupník a ani žalovaný ako dlžník, nemali pochybnosti o predmete pohľadávky, ani o osobe dlžníka. Žalovaný, ako dlžník namietal iba to, že žalobca podľa žaloby nemá ujasnenú právnu kvalifikáciu nároku a že žalobcom uplatnený nárok na finančnú náhradu je jednorazový, ktorý sa premlčiava, a ktorý teda nemá charakter opakovaného plnenia. V tejto súvislosti potom žalovaný poukazoval na judikatúru Ústavného súdu SR, Krajského súdu v Banskej Bystrici, resp. aj Krajského súdu v Prešove. Žalovaný ďalej uviedol, že v posudzovanej veci nárok na náhradu vznikol podľa § 6 zákona o NDS, a.s., ku dňu jej vzniku, t. j. ku dňu 1.2.2005 (tzn. že uplatnený finančný nárok nenamietal) s tým, že sa jedná výlučne o jednorazovú náhradu, ktorá sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote a žalovaný preto vzniesol námietku premlčania. Žalovaný teda vôbec nenamietal, že by nevedel alebo nechápal čo je predmetom sporu, resp. ktorého obdobia sa uplatnený nárok týka a v tejto súvislosti nespochybňoval ani nejasnosť zmlúv o postúpení pohľadávok, tak ako ich na druhej strane pochopila samosudkyňa (odsek 39 napadnutého rozsudku). Na ťarchu žalobcu a dokonca s tým, že ho súd prvej inštancie subsumoval pod absolútnu neplatnosť právneho úkonu ako celku, nemožno ani pri najlepšej vôli pripočítať to, že postupcovia v zmluvách uviedli právne posúdenie svojho nároku voči dvom dlžníkom, keď uviedli, že podľa ich názoru majú voči nim nárok na náhradu za obmedzenie alebo titulom bezdôvodného obohatenia, alebo viaznuceho zákonného vecného bremena, tzn. to, že postupcovia v zmluvách o postúpení uviedli aj do úvahy prichádzajúce právne dôvody pohľadávok, predsa nemá a ani nemôže mať na platnosť zmluvy o postúpení žiaden vplyv. Aj keď uvedené právne dôvody postupcovia uviedli aj z dôvodu, aby vymedzili obdobie, za ktoré majú postupcovia voči dlžníkovi nárok na náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Je predsa vecou súdu, ktorý pozná právo, aby právne posúdil veriteľom opísané skutočnosti, že postupcovia ako veritelia boli obmedzení v nakladaní so svojím majetkom - pozemkom z dôvodu jeho výlučného užívania zo strany vlastníka stavby pozemnej komunikácie, a aby teda súd uviedol na základe akých právnych záverov má (alebo nemá) veriteľ, tzn. žalobca ako postupník nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva k predmetnému pozemku. V tejto súvislosti preto poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, zo dňa 1.11.2018, sp. zn. 3Cdo/226/2005 zo dňa 1.11.2008, uznesenie zo dňa 29.6.2010, sp. zn. 1Cdo/70/2010, rozsudok zo dňa 30.7.2008, sp. zn. 3Cdo/252/2007, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 16.11.2011, sp. zn. 26Cdo/3927/2008 a ďalšie. Ďalej podľa ustálenej judikatúry platí, že k postúpeniu sú spôsobilé aj pohľadávky, ktorých existencia je sporná, či pohľadávky, ktoré vzniknú iba v budúcnosti, t. j. také pohľadávky, u ktorých výška peňažného plnenia spravidla nie je v okamžiku uzatvárania zmluvy o postúpení pohľadávky objektívne zistiteľná, nemožno určenie presnej výšky pohľadávky v peniazoch požadovať za podstatnú náležitosť zmluvy, ktorej nedostatok by viedol k neplatnosti zmluvy pre neurčitosť.

17. S poukazom na skutočnosť, že k postúpeniu sú spôsobilé aj pohľadávky, ktorých existencia je sporná, nemôžu byť potom zmluvy o postúpení pohľadávok neplatné preto, ak postupcovia nevedeli s určitosťou určiť, kto je vlastníkom stavby pozemnej komunikácie nachádzajúcej sa na pozemku v ich vlastníctve, a to hlavne z toho dôvodu, že pozemok, ktorého užívanie stavbou pozemnej komunikácie je predmetom sporu, sa nachádza na rozhraní pozemnej komunikácie - cesty III. triedy, ktoré cesty sú v zmysle § 3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. vo vlastníctve samosprávneho kraja, tzn. pôvodne žalovaného 2/ a pozemnej komunikácie - diaľnice DI, ktorá je v zmysle § 3d ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. vo vlastníctve NDS, a.s. - pôvodne žalovaného 1/. Uvedené tvrdenie je pritom podopreté aj tým, že aj samotná zmluva uzavretá medzi Prešovským samosprávnym krajom ako prevodcom a NDS, a.s. ako nadobúdateľom o prevode vlastníckeho práva č. B., v zmysle prílohy č. 5 k zápisnici o odovzdaní a prevzatí stavby z 12.7.2012, uvádza ako predmet prevodu - pozemnú komunikáciu, ktorá sa nachádzala aj na pozemku nachádzajúcom sa v katastrálnom území R., a to na pôvodnej parcele F.-M. Č.. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 15.275 m², zapísanej na LV č. XXXX, z ktorej bola vytvorená parcela F.-M. Č.. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 4.949 m², ktorej užívanie žalovaným je predmetom sporu. A pritom, ako to už uviedol v späťvzati žaloby voči žalovanému 2/ Prešovskému samosprávnemu krajovi zo dňa 7.8.2013, v znaleckom posudku znalca A. C. R. Č.. XX/XXXX, zo dňa 22.6.2012, ktorým znalec stanovil všeobecnú hodnotu nehnuteľností - pozemnej komunikácie s príslušenstvom - líniovej stavby „XXX/XXXXXX Prešov - Y., J. G.“, ktorá bola predmetom prechodu vlastníckeho práva medzi žalovanými subjektmi na základe vyššie uvedenej zmluvy, že predmetom prevodu zo žalovaného 2/ na teraz žalovanú NDS, a.s., nebola tá časť pozemnej komunikácie, ktorá sa

nachádza na pozemku vo vlastníctve postupcov, vyznačená v citovanom znaleckom posudku ako úsek XXXXAXXXXX - XXXXAXXXXX, tzn. úsek pozemnej komunikácie medzi bodmi 03 - 04, (aj keď z prílohy č. 5 k zápisnici o odovzdaní a prevzatí stavby z 12.7.2012, predmet prevodu - vyplýva, že žalovaný 2/ odovzdal žalovanému 1/ pozemnú komunikáciu, ktorá sa nachádza aj na pôvodnom pozemku parcela F.-M. Č.. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 15.275 m², z ktorej bola následne vytvorená parcela F.-M. Č.. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 4.949 m²). S poukazom na uvedené skutočnosti, je preto v rozpore s princípmi spravodlivosti, aby súd pripočítal postupcom a žalobcovi na ich ťarchu pochybnosti z ich strany o vlastníctve pozemnej komunikácie nachádzajúcej sa na pozemku postupcov, pokiaľ samotní účastníci predmetnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva č. B., Prešovský samosprávny kraj ako prevodca a NDS, a.s. ako nadobúdateľ, uvádzali v predmetnej zmluve nepravdivé údaje; inak povedané, že ani oni sami vlastne presne nevedeli, na ktorých pozemkoch sa prevádzaná pozemná komunikácia vôbec nachádza.

18. Ďalej podľa ustálenej judikatúry platí, že pokiaľ nemá postupca voči dlžníkovi v dobe postúpenia inú pohľadávku alebo inú pohľadávku s predmetom plnenia rovnakého druhu ako u postúpenej pohľadávky (teda inej pohľadávky zameniteľnej s postupovanou pohľadávkou), potom platí, že postupovaná pohľadávka je v zmluve o postúpení pohľadávky dostatočne určite identifikovaná aj vtedy, keď ju vymedzuje iba údaj o osobe dlžníka a predmetu plnenia. Judikatúra prvej republiky považovala za dostatočné také určenie postupovaných budúcich pohľadávok, keď nie sú pochybnosti o osobe dlžníka a o pohľadávke samej, čo do jej vzniku (por. Eliáš, k. Čo môže byť predmetom cesie - Výklad § 524 Občianskeho zákonníka, uverejnený v časopise Právnik 10 - 11/1997, str. 910). Vo vzťahu k vyššie uvedenému je preto irelevantná námietka súdu prvej inštancie, že pokiaľ v žalobe požadoval sumu 8,71 eura/m² pozemku ročne, pričom v týchto zmluvách je vedený „nárok“ vo výške 12,78 eura/m² pozemku ročne, resp. 11,32 eur/m² pozemku ročne iba potvrdzuje, že ide o zjavný rozpor a ani sám žalobca nevie, čo bolo (malo byť) predmetom postúpenia; keďže v zmluve o postúpení pohľadávok, ak sú uvedené sumy 12,78 eura/m² pozemku ročne (v prípade bezdôvodného obohatenia), resp. 11,32 eura/m² pozemku ročne (v prípade nároku na náhradu za vecné bremeno), je v zmluvách ďalej aj uvedené, že sa jedná o nárok: vo výške obvyklého nájomného, resp. vo výške obvyklej náhrady za vecné bremeno v danom mieste a čase, čo teda znamená, že v danom mieste a čase (v katastrálnom území R. a v období, ktoré bolo predmetom náhrady za obmedzenie vlastníckych práv), takáto výška bezdôvodného obohatenia, resp. náhrady za obmedzenie zákonným vecným bremenom. A v druhom rade, že ak si potom uplatnil v žalobe voči žalovanému 1/ NDS, a.s. náhradu za vecné bremeno vo výške 8,71 eura/m² pozemku ročne a celkovo 86.471,08 eura, na základe znaleckého posudku znalca A.. H. Y. Č.. XXX/XXXX, zo dňa 5.7.2013, t. j. nižšiu sumu, ako bola pôvodne uvedená v zmluvách o postúpení pohľadávok medzi P. F. a spol. a žalobcom, neznamená to, že by aj z toho dôvodu mala byť predmetná zmluva o postúpení pohľadávok absolútne neplatná. Takáto úvaha je takisto scestná. A čo sa týka neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky medzi spoločnosťou C.-R. V. Z. a žalobcom, ani nehovoriac. Ak teda postupcovia P. F. a spol. nemali voči žalovanému žiadne iné pohľadávky titulom užívania pozemku (pozemkov) v ich vlastníctve stavbou pozemnej komunikácie - diaľnice, je aj s poukazom na vyššie uvedenú judikatúru nesporné, že podstatnou náležitosťou predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorej nedostatok by viedol k neplatnosti zmluvy pre neurčitosť, sa neopovažuje, ak v predmetnej zmluve nebola uvedená presná výška pohľadávky. V zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR platí (v tejto súvislosti pozri napr. sp. zn. I. ÚS 243/07, sp. zn. I. ÚS 242/07, sp. zn. IV. ÚS 15/2014), že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa Čl. 2 ods. 3 Ústavy. Pričom jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je prioritá výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 625/03, zo dňa 14.7.2005). Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu, vyplývajúcimi z Čl. 1 Ústavy SR (rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 242/07, sp. zn. I. ÚS 243/07, sp. zn. IV. ÚS 340/2012). Ako ústavne nesúladne (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli zákony a podzákonné úpravy (vrátane noriem týkajúcich sa výkladu alebo platnosti právneho úkonu) interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (rozhodnutia sp. zn. IV. ÚS 192/08, sp. zn. IV. ÚS 1735/07, sp. zn. I. ÚS 26/2010).

19. S poukazom na uvedené skutočnosti uzavrel, že súd prvej inštancie nevezal zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, in concreto najmä na skutočnosti, ktoré vyplývajú z uzavretých zmlúv o postúpení pohľadávok, a to zvlášť za situácie, že tieto boli rozumne vyvoditeľné z ich textu. Súd prvej inštancie teda mal pri posudzovaní platnosti zmlúv o postúpení pohľadávok vychádzať zo všetkých relevantných zákonných kritérií uplatňovaných pri výklade právnych úkonov, z jazykového vyjadrenia, ako aj z vôle účastníkov zmlúv (postupcovia a žalobca), úmyslu postupcov postúpiť pohľadávky voči vlastníkovi stavby pozemnej komunikácie, ktorý touto stavbou užíval pozemok postupcov bez poskytnutia náhrady a následného sa správania strán. Tieto skutočnosti, ktoré podľa žalobcu smerujú k záveru o určitej predmetu zmlúv o postúpení pohľadávok, a teda ich platnosti, ostali zo strany súdu prvej inštancie nepovšimnuté napriek tomu, že vychádzajú z § 35 Občianskeho zákonníka bol konajúci na tieto povinný prihliadať. A práve naopak, súd prvej inštancie ignorujúci všetko vyššie uvedené, formalistický oprel zamietnutie žaloby o skutočnosti, ktoré pre platnosť zmlúv nie sú potrebné (právne posúdenie postúpených pohľadávok voči dlžníkom, určenie presnej výšky postúpených pohľadávok) a na ich nesprávne založil záver o neurčitosti, a teda neplatnosti zmlúv o postúpení pohľadávok. V posudzovanej veci mal súd prvej inštancie na formuláciu predmetu zmlúv ničím nepodložené a prelo právne neakceptovateľné požiadavky. Pri hľadaní riešenia vo veci nielenže v rozpore so základnými princípmi výkladu zmlúv uprednostnil taký výklad zmlúv o postúpení pohľadávok, ktorý viedol k ich neplatnosti, (a to napriek tomu, že do úvahy vôbec neprichádzali obidva výklady), ale namiesto poskytnutia súdnej ochrany účastníkom súdneho konania, ktorá spočíva v zohľadnení všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov, iba vyhľadával dôvody neurčitosti predmetu zmlúv, resp. iné dôvody neplatnosti zmlúv o postúpení pohľadávok.

20. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia sa dostatočne vysporiadal s právnymi argumentmi oboch sporových strán. Žalobca vo svojom odvolaní napadol odôvodnenie súdu prvej inštancie pod odsekmi 34 až 43 s tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a odvolaním napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný v ďalšom obsahu svojho však po právnej stránke polemizoval s názorom Krajského súdu v Bratislave vyjadreným v uznesení zo dňa 27.4.2018, č. k. 3Co/30/2017-24, ktorý na prejednávajúcu vec analógiou aplikoval závery plenárneho nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 12.10.2016, sp. zn. PL. ÚS 42/2015, ktorým bola vyslovená nesúladnosť jednorazovej náhrady za zákonné vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, s ktorým sa žalovaný úplne nestotožnil a len podotkol, že proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodal odvolanie hlavne z dôvodu hospodárnosti a vzhľadom k tomu, že bol vo spore úspešný na 99,72 %. Citoval pritom odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Co/81/2015, v zmysle ktorého : citujem „Vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na zmenu vlastníctva, a tak nemožno jeho vznik posudzovať samostatne u každého vlastníka zaťaženého pozemku. Z uvedeného potom vyplýva, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, a teda nemá charakter opakovaného plnenia (renty). Zákonodarcia explicitne neupravil mechanizmus opakujúceho plnenia z práva na primeranú náhradu zo zákonného vecného bremena. Ak by tento cieľ podľa odvolacieho súdu zákonodarcia sledoval, nepochybne by takáto regulácia opakujúceho sa plnenia bola v zákone presne stanovená.“ Súd prvej inštancie skúmal, či žalobca právom na náhradu disponuje a podrobil prieskumu ním uzatvorené zmluvy o postúpení pohľadávok. Žalobca si uplatňuje sumu vo výške 80.684,27 eura ako pohľadávku, ktorú nadobudol od postupcov. Ďalší nárok je vo výške 118,10 eura si žalobca uplatňuje ako výlučný vlastník a to za obdobie 5.4.2013 do 10.4.2013. Posledná časť je vo výške 5.668,71 eura a ide o pohľadávku, ktorú na žalobcu postúpila spoločnosť C.-R. V. Z. ako výlučný vlastník pozemku za obdobie od 11.4.2019 do 29.5.2013. Žalobca k svojmu odvolaniu priložil rozsudky, uznesenia súdov, ktoré väčšinou poukazujú na skutočnosť, že postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Avšak tento fakt nikto nevyvrátil, nie na základe oznámenia, či neoznámenia sú neplatné zmluvy o postúpenie pohľadávky. Postúpenie, resp. cesia pohľadávky spočíva v tom, že do existujúceho záväzku vstúpi namiesto pôvodného veriteľa (postupcu, cedenta) nový veriteľ (postupník, cesionár). Ide o jeden zo spôsobov zmeny záväzku v osobe veriteľa. Pri tejto zmene postupník ako nový veriteľ nadobúda spolu s postúpenou pohľadávkou aj legitímáciu na jej uplatnenie a vymoženie cestou súdu. Vyplýva to zo skutočnosti, že postúpením pohľadávky vzniká nový záväzkový právny vzťah v zmysle § 488 Občianskeho zákonníka, t. j. právo veriteľa na plnenie (pohľadávky) od dlžníka. Zmena záväzku v osobe veriteľa môže nastať z vôle pôvodného veriteľa zmluvou uzavretou medzi ním a novým veriteľom, v tomto prípade možno hovoriť o dobrovoľnej cesii na základe zmluvy (cessio

voluntaria) v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. Právnym základom zmluvy o postúpení pohľadávky (pactum de cedendo) môže byť kúpna zmluva, darovacia zmluva alebo iný typ, ktorým sa zakladá abstraktný záväzok medzi postupcom (pôvodný veriteľ) a postupníkom (nový veriteľ). Táto zmluva musí mať písomnú formu. Medzi jej podstatné náležitosti patrí označenie: a) účastníkov zmluvy (postupca - pôvodný veriteľ, a postupník - nový veriteľ) a b) postúpenej pohľadávky. Podmienkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky je, aby išlo o existujúcu, určitú a identifikovanú pohľadávku, teda postúpená pohľadávka musí byť v zmluve identifikovaná dostatočne určite, teda tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou postupcu voči rovnakému dlžníkovi. Dostatočná identifikácia pohľadávky slúži na to, aby medzi zmluvnými stranami nevznikli pochybnosti o tom, aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 165/2017-14). Žalovaný opätovne poukázal na to, že pre platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sú podstatné náležitosti, ktoré musí obsahovať. Jednou z týchto náležitostí je jasné a presné vymedzenie postupovanej pohľadávky, presné označenie dlžníka ako aj výšky pohľadávky. V tejto súvislosti sa plne stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, a mal za to, že v predmetných zmluvách nie je jasne vymedzený dlžník, nakoľko popri žalovanom ako dlžníkovi sa v zmluvách uvádza aj Prešovský samosprávny kraj, bez toho, aby bolo jasne vymedzené, aká časť postupovanej pohľadávky je pohľadávkou voči žalovanému a aká časť pripadá na druhého dlžníka. Na zmluvu o postúpení pohľadávky sa bez obmedzenia vzťahujú všeobecné ustanovenia o náležitostiach právnych úkonov v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nevyhnutným predpokladom zmluvy o postúpení pohľadávky je vždy, že musí ísť o pohľadávku určitú teda identifikovateľnú a existujúcu. Ďalšou podmienkou z hľadiska určitosti predmetu postúpenia je identifikácia dlžníka, ktorý má byť nositeľom povinnosti zodpovedajúcej postupovanej pohľadávke. Ďalšou podmienkou je označenie predmetu plnenia, na ktoré má veriteľ nárok a ktorý je nezameniteľný s akýmkoľvek predmetom postúpenia. Práve nedostatočná určitosť predmetu postúpenia má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Absolútna neplatnosť právnych úkonov nastáva priamo zo zákona, pôsobí od počiatku a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti. Opätovne poukázal na zmluvy o postúpenie pohľadávky s postupcami (pôvodnými vlastníkmí pozemku), kde je zrejme, že v týchto zmluvách a k nim naviazanému dodatku č. 1 chýba presné označenie dlžníka/ov a presná identifikácia postupovanej pohľadávky. Vzhľadom k tomu, že žalobcom predložené zmluvy o postúpení pohľadávok neobsahujú podstatné náležitosti ako riadne individualizovaný a označený predmet postúpenia a riadne označenie dlžníka, nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávok, teda ide o absolútne neplatné právne úkony. Hlavne z tohto dôvodu žalobca nedisponuje tvrdenou pohľadávkou od postupcov vo výške 86.352,98 eura, čo znamená, že v tejto časti žaloby nemá aktívnu vecnú legitimitáciu.

21. Žalobca v odvolacej replike, čo sa týka odkazu žalovaného na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/81/2015, zo dňa 29.6.2016, uviedol, že práve tento rozsudok, resp. takéto rozhodovanie bolo prekonané, a to práve plenárnym rozhodnutím Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015. Žalovaného si zrejme neuvedomil, že Ústava SR a príslušné medzinárodné zmluvy, ktoré Slovenská republika ratifikovala (listina a dohovor), ktoré boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon a boli prijaté v súlade so zákonom, majú prednosť pred zákonom, keďže zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (pozri napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 22/2003) a že teda dotknutí vlastníci pozemkov, na ktorých pozemkoch viaznu zákonné vecné bremená, majú nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckych práv s poukazom na Čl. 20 ods. 4 Ústavy, Čl. 11 ods. 4 Listiny základných ľudských práv, ako aj s poukazom na Čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru. Ďalej uviedol, že po podaní podnetu zo strany E.. H. O. zo dňa 5.3.2018, predsedovi občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove E.. J. R., na zjednotenie rozhodovacej činnosti práve z dôvodu rozdielnosti rozhodovania zo strany Krajského súdu v Prešove vo veci primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v zmysle § 4 ods. 1 cit. zákona, a to či povinnému z vecného bremena patrí jednorazová primeraná náhrada, alebo opakované platby primeranej náhrady počas trvania obmedzenia do vysporiadania vzťahu v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., oproti rozhodovacej praxi ostatných všeobecných súdov nižších stupňov, (mimo všeobecných súdov spadajúcich pod Krajský súd v Prešove, došlo zo strany Krajského súdu v Prešove k zmene doterajšej rozhodovacej praxe a k prijatiu stanoviska, že „spravodlivému usporiadaniu veci zodpovedá opakujúca náhrada len za skutočnú dobu trvania obmedzenia.“ Žalobca preto pripojil zápisnicu zo zasadnutia občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove, ktoré sa konalo dňa 15.5.2018, ktorého hlavným dôvodom bola otázka jednorazovej/opakujúcej sa náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z.; ako aj zápisnicu zo zasadnutia obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove, ktoré sa konalo dňa 17.5.2018, na ktorom k otázke jednorazovej/opakujúcej sa náhrady za vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. členovia kolégia odhlasovali, že sa pridržiavajú stanoviska v znení, v akom

bolo prijaté na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove dňa 15.5.2018. Zo zasadnutia občianskoprávneho kolégia zo dňa 15.5.2015 a obchodnoprávneho kolégia zo dňa 17.5.2018 Krajského súdu v Prešove teda vyplýva, že zo strany Krajského súdu v Prešove došlo k zmene právneho názoru vo vzťahu k náhrade za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. a že teda náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom má mať formu opakovaných platieb primeranej náhrady počas trvania obmedzenia, namiesto doposiaľ presadzovanému názoru (avšak ničím nepodloženému) o jednorazovosti náhrady. Žalobca sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že predložené zmluvy o postúpení pohľadávok neobsahujú podstatné náležitosti ako riadne individualizovaný a označený predmet postúpenia a riadne označenie dlžníka, nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávok, teda ide o absolútne neplatné právne úkony; keďže z jazykového vyjadrenia znenia zmlúv o postúpení pohľadávok bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že predmetom postúpených pohľadávok postupcov, ako spoluvlastníkov pozemku, je ich nárok na náhradu za obmedzenie ich vlastníckych práv k uvedenému pozemku z dôvodu, že pozemok je užívaný vlastníkom stavby pozemnej komunikácie, pričom zo zmluvy ďalej vyplýva, že postupcovia za dlžníka považovali vlastníka stavby pozemnej komunikácie, a to NDS, a.s. alebo Prešovský samosprávny kraj. Ak teda z vyššie uvedeného textu zástupca žalovaného niečomu nerozumie alebo nechápe, mal by sa nad sebou vážne zamyslieť. Nič iné sa k tomu predsa povedať nedá. Zdôraznil, že žalovaný ako dlžník a ani súd prvej inštancie nemali do druhého rozhodnutia súdu prvej inštancie žiadne pochybnosti o predmete pohľadávky, ani o osobe dlžníka. Žalovaný namietal iba to, že žalobca podľa žaloby nemá ujasnenú právnu kvalifikáciu svojho nároku a že žalobcom uplatnený nárok na finančnú náhradu je jednorazový, ktorý sa premlčiava, a ktorý teda nemá charakter opakovaného plnenia. Žalovaný predsa uviedol, že v posudzovanej veci nárok na náhradu vznikol podľa § 6 zákona o NDS, a.s., ku dňu jej vzniku, t. j. ku dňu 1.2.2005 (tzn., že uplatnený finančný nárok nenamietal), s tým, že sa jedná výlučne o jednorazovú náhradu, ktorá sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote a žalovaný preto vzniesol námietku premlčania. Žalovaný teda vôbec nenamietal, že by nevedel alebo nechápal čo je predmetom sporu, resp. ktorého obdobia sa uplatnený nárok týka a v tejto súvislosti nespochybňoval ani nejasnosť zmlúv o postúpení pohľadávok, tak ako ich na druhej strane pochopila samosudkyňa (odsek 39 rozsudku).

22. Žalovaný v odvolacej duplike, pokiaľ ide o pripojenú zápisnicu zo zasadnutia občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.5.2018, ktorého hlavným dôvodom bola otázka jednorazovej/opakujúcej sa náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z.; poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie v rozsudku zo dňa 28.11.2018 pod odsekom 34 uviedol, že v konaní pôvodne sporná otázka ohľadom charakteru náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, ako i posúdenie premlčania takéhoto nároku bola vyriešená uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.4.2018, č. k. 3Co/30/2017-24, ktorý na prejednávanej veci aplikoval závery plenárneho nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 12.10.2016, sp. zn. PL.ÚS 42/2015, ktorým bola vyslovená nesúladosť jednorazovej náhrady za zákonné vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Súd prvej inštancie bol právnym názorom odvolacieho súdu viazaný. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že žalovaný nemal do druhého rozhodnutia súdu prvej inštancie žiadne pochybnosti o predmete pohľadávky ani o osobe dlžníka. V tejto súvislosti poukázal na skoršie vyjadrenia žalovaného, v ktorých uviedol - aby bola zmluva o postúpení pohľadávky platná musí obsahovať všetky podstatné náležitosti a jednou z týchto náležitostí je jasné a presné vymedzenie postupovanej pohľadávky, z ktorého je možné presne určiť aká pohľadávka je postupovaná. K tomu slúži jasné vymedzenie dlžníka, výšky pohľadávky a vymedzenie skutočností na ktorých sa zakladá. Aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, musí teda táto pohľadávka jasne a nezameniteľne vymedzená. V zmluvách nie je jasne vymedzený dlžník, nakoľko popri žalovanom ako dlžníkovi sa uvádza aj Prešovský samosprávny kraj a to bez toho, aby bolo jasne vymedzené, aká časť postupovanej pohľadávky je pohľadávkou voči žalovanému a aká časť pripadá na druhého dlžníka. Opätovne uviedol, že v zmluvách nie je dostatočne vymedzená postupovaná pohľadávka, nakoľko vo všetkých zmluvách sa uvádzajú dve rozličné právne tituly a to pohľadávka z bezdôvodného obohatenia a pohľadávka na náhradu za vecné bremeno, pričom každá z týchto pohľadávok má inú výšku a teda nie je jasné, ktorá z týchto pohľadávok bola predmetom postúpenia. Práve nedostatočná určitosť predmetu postúpenia má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky.

23. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobcu bez

nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C. s. p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.1.2023 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

24. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C. s. p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k čiastočnému zamietnutiu žaloby v rozsahu požadovaného plnenia v sume 86.352,98 eura založenom na závere, že Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013, Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 22.3.2013 a Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 5.7.2013, sú neplatné právne úkony, pretože neobsahujú podstatnú náležitosť ako riadne individualizovaný a označený predmet postúpenia a riadne označenie dlžníka (aká pohľadávka sa voči komu postupuje).

25. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ako aj na posúdenie relevantnosti tvrdení žalobcu na podporu podanej žaloby a žalovaného prednesených na jeho obranu. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 C. s. p. súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o čiastočnej nedôvodnosti žalobcom uplatňovaného nároku voči žalovanému, ktorého sa žalobca domáhal titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom alebo titulom

26. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C. s. p.) a v podrobnostiach poukazuje na skutkové a právne zdôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie zoširoka vysporiadal so všetkými aspektmi predmetnej žaloby.

27. Súd prvej inštancie totiž v odôvodnení svojho rozsudku rozviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a uviedol stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, ako aj výsledky vykonaného dokazovania s tým, že citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na posudzovanú vec a z ktorých vyvodil právne závery a náležite ich vysvetlil; z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil prečo považoval žalobu za čiastočne nedôvodnú; skutkové a právne závery súdu prvej inštancie tak nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku spĺňa požiadavky § 220 ods. 2 C. s. p. Za porušenie základného práva zaručeného v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že súd prvej inštancie zjavne neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/165/2011).

28. Postúpenie pohľadávky zmluvou podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje typickú dobrovoľnú cesiu, ktorá je prejavom autonómie slobodnej vôle kontrahentov. V dôsledku postúpenia dochádza k prevodu pohľadávky z jej pôvodného majiteľa ako postupcu, na nového nadobúdateľa ako postupníka. Ide o dvojstranný právny úkon bez účasti dlžníka, ktorého súhlas sa na postúpenie pohľadávky nevyžaduje, a ktorý nemusí byť o postúpení vôbec informovaný. Práva a povinnosti dlžníka zo záväzkového vzťahu nie sú v zásade postúpením pohľadávky nijako dotknuté (princíp identity pohľadávky). Zákon osobitne chráni dlžníka, keď neumožňuje postúpenie pohľadávky, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil a zachováva dlžníkovi aj vo vzťahu k postupníkovi všetky námietky proti pohľadávke, ktoré mohol uplatniť v čase postúpenia (§ 529). Postúpením pohľadávky dochádza v rámci záväzkového vzťahu k tzv. singularnej sukcesii, ktorá má hmotnoprávne účinky. Právnym nástupcom (sukcesorom) pôvodného veriteľa sa v rozsahu postúpeného práva na plnenie práva postupník. Predmetom postúpenia môže byť akákoľvek pohľadávka v zmysle práva na plnenie voči dlžníkovi, pokiaľ jej postúpenie nevyklučuje Občiansky zákonník alebo iný právny predpis. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť vo všeobecnosti pohľadávka splatná alebo nesplatná, podmienená, prípadne relatívne neplatná, pokiaľ sa dotknutá osoba pred postúpením neplatnosti účinne nedovolala relatívnej neplatnosti podľa § 40a Občianskeho zákonníka. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však

zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu zostáva naďalej postupca. S postúpenou pohľadávkou nadobúda postupník osobitnú povinnosť strieť prípadné uplatnenie námietok, ktorými dlžník v čase postúpenia disponoval voči postupcovi.

29. Ustanovenie § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vyjadrením princípu, že postúpenie pohľadávky na základe zmluvy uzavretej medzi postupcom a postupníkom nemôže mať za následok zhoršenie postavenia dlžníka. Preto je dlžník oprávnený voči postupníkovi uplatniť všetky námietky proti pohľadávkke. Zákon vyžaduje, aby išlo o námietky, ktoré tu boli v čase postúpenia pohľadávky. Dlžník môže namietat' všetko čo vylučuje, obmedzuje jeho povinnosť splniť pohľadávku, t. j. že pohľadávka vôbec nevznikla, jej výška uvedená v zmluve o postúpení nezodpovedá jeho povinnosti, povinnosť zanikla, že pohľadávka nie je splatná a pod. Z pohľadu jeho námietok to má ten dôsledok, akoby k postúpeniu pohľadávky vôbec nedošlo.

30. Na zdôraznenie správnosti postupu súdu prvej inštancie, ktorý skúmal platnosť sporných zmlúv o postúpení pohľadávky, odvolací súd uvádza, že súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamietá (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009, zo dňa 29.6.2010). Ustálená prax najvyšších súdnych autorít dospela k záveru, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky; súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení; dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolat' neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/210/2001, zo dňa 11.6.2003, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 119/2003).

31. Neskoršia súdna prax sa odklonila od uvedeného názoru v tom zmysle, že dlžník je oprávnený domáhať sa skúmania platnosti postúpenia, ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá v rozpore so zákonom, kedy nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/49/2008, zo dňa 14.5.2008, rozsudok sp. zn. 1Cdo/76/2007, zo dňa 28.1.2009, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 46/2009; R 60/2018); táto súdna prax bola aprobovaná aj v konaní pred Ústavným súdom SR (uznesenie sp. zn. IV. ÚS/337/2012, zo dňa 3.7.2012).

32. Z ustanovenia § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka teda vyplýva, že v prípade, ak by postupca svoju notifikačnú povinnosť voči dlžníkovi nesplnil, je potrebné, aby postúpenie pohľadávky preukázal dlžníkovi postupník; na rozdiel od postupcu, ktorý dlžníkovi postúpenie pohľadávky oznamuje bez toho, že by musel čokoľvek dokazovať, je v prípade postupníka potrebné, aby postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal; preukázaním sa má na mysli predloženie písomnej zmluvy o postúpení pohľadávky dlžníkovi; v prípade vymáhania nároku postupníkom súdnou cestou stačí, ak je okolnosť postúpenia pohľadávky súčasťou skutkového odôvodnenia žaloby a preukázaná priloženými dôkazmi (ako prílohami návrhu) s tým, že jej dorúčením je oznámené (resp. preukázané v prípade absencie oznámenia postupníka) postúpenie pohľadávky žalovanému ako dlžníkovi.

33. V spore o splnenie pohľadávky, kedy postúpená pohľadávka nie je ešte uhradená, je teda súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti (ex officio) ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ak vyjdú v konaní najavo. Absolútna neplatnosť právneho úkonu znamená, že priamo zo zákona (ex lege) a od počiatku (ex tunc) sa na dotknutý právny úkon hľadí, ako keby nebol urobený.

34. K zmene veriteľa totiž môže dôjsť len na základe platnej zmluvy postúpení pohľadávky, keď nový veriteľ (postupník) nadobúda nielen postupovanú pohľadávku, ale spolu s ňou tiež aktívnu vecnú legitimáciu na jej súdne uplatnenie a vymáhanie. Podmienkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky je, aby išlo o (i) existujúcu pohľadávku, (ii) určitú pohľadávku, (iii) obligačnú pohľadávku, (iv) identifikovanú pohľadávku, a (v) pohľadávku, ktorá nie je vylúčená z postúpenia.

35. S prihliadnutím na Čl. 3 základných princípov C. s. p. do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské

práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivu v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.10.2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017); na uvedenom základe sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia bližšie nevyporiadal s rozhodnutiami Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu ČR, ako aj rozhodnutiami krajských súdov Slovenskej republiky, na ktoré poukazoval žalobca v odvolaní.

36. Súd prvej inštancie sa teda správne neobmedzil len na zisťovanie, či si postupca splnil voči dlžníkovi oznamovaciu povinnosť, ale vzhľadom na námietky žalovaného skúmal, či sú zmluvy o postúpení pohľadávky platné, konkrétne, či zmluvy o postúpení pohľadávky majú predmet postúpenia (pohľadávky) dostatočne špecifikovaný, určitý a individualizovaný.

37. Hodno dodať, že vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou, platí, že aj v prípade nejakých pochybností o určitosti obsahu, či predmetu právneho úkonu, tento bude neplatným len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel v zmysle § 35 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak tieto nedostatky možno takýmto spôsobom preklenúť, potom je ústavnou povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak.

38. Predmetom postúpenia môže byť akákoľvek pohľadávka v zmysle práva na plnenie voči dlžníkovi, pokiaľ jej postúpenie nevylučuje Občiansky zákonník (napr. § 525, § 604, § 844) alebo iný právny predpis. V aplikačnej praxi sa najčastejšie vyskytuje cesia peňažnej pohľadávky, avšak zákon nevylučuje ani postúpenie pohľadávky nepeňažnej. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť vo všeobecnosti pohľadávka splatná alebo nesplatná, premičaná, podmienená, prípadne relatívne neplatná, pokiaľ sa dotknutá osoba pred postúpením neplatnosti účinne nedovolala podľa § 40a. Pre platnosť postúpenia pohľadávky je irelevantný právny dôvod jej vzniku, pokiaľ tento nevylučuje postupiteľnosť pohľadávky vo všeobecnosti. Postúpiť možno pohľadávky zo zmlúv alebo iných obligácií, pohľadávky z titulu nároku na náhradu škody, pohľadávky z bezdôvodného obohatenia a pod. Postúpeniu pohľadávky nebráni jej prípadná spornosť, ani popieranie existencie, výšky alebo iných vlastností záväzku dlžníkom.

39. Obligatórnou obsahovou náležitosťou zmluvy o postúpení pohľadávky popri označení účastníkov zmluvy (postupcu a postupníka) patrí identifikácia postupovanej pohľadávky, ktorá musí obsahovať riadne označenie dlžníka postupcu a opis pohľadávky čo do jej výšky a skutočností, na ktorých sa zakladá. Keďže zmluva o postúpení pohľadávky je obligatórne písomná, určitosť prejavu vôle musí vyplývať priamo z textu listiny. Základnou podmienkou z hľadiska určitosti predmetu postúpenia je identifikácia dlžníka, ktorý je alebo má byť nositeľom povinnosti zodpovedajúcej postupovanej pohľadávke. Bez náležitého označenia dlžníka nebude zachovaná podmienka individualizovania postupovanej pohľadávky, a tým ani určitosti zmluvy ako celku. Ďalšou podmienkou je označenie predmetu plnenia, na ktoré má veriteľ z postupovanej pohľadávky nárok. V zásade sa nevyžaduje uvedenie konkrétnej hodnoty alebo výšky postupovanej pohľadávky, pokiaľ sú postačujúce iné identifikačné údaje. Rovnako nie je nevyhnutné označiť právny dôvod vzniku pohľadávky. Pohľadávka môže byť v zmluve definovaná aj sprostredkovaným odkazom, napríklad na číslo faktúry alebo právny vzťah, z ktorého vznikla.

40. Predovšetkým je teda potrebné, aby pohľadávka, ktorá je predmetom postúpenia bola jednoznačne určená označením predmetu plnenia, osoby dlžníka, prípadne právneho dôvodu, aby ju nebolo možné zameniť s inou pohľadávkou. V hmotnoprávnej rovine možno identifikovať pohľadávku rozmanitým spôsobom, najmä uvedením právnej skutočnosti, na ktorej je založená, výškou, splatnosťou, prípadne aj inými skutočnosťami, vrátane odkazu na eventuálny titul, ktorým bola priznaná. Pohľadávka sa považuje za dostatočne určitelnú, ak možno opísať právny dôvod, na základe ktorého mala pohľadávka vzniknúť.

41. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je odvolací súd viazaný (§ 383 C. s. p.) vyplýva, že:

(i) Podľa článku III, odsek 3.1 Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013, je predmetom postúpenia pohľadávka uvedená v článku II, ktorý v odseku 2.2. uvádza, že „Stavba pozemnej komunikácie, ležiaca na pozemku postupcov, znemožňovala postupcom riadne užívanie pozemku. NDS (Národná diaľničná spoločnosť, a.s., pozn. odvolacieho súdu) a PSK (Prešovský samosprávny kraj, pozn. odvolacieho súdu) užívali pozemok postupcov stavbou pozemnej komunikácie bez platnej nájomnej zmluvy. Postupcovia tak majú voči NDS a PSK, nesplatenú pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku stavbou pozemnej komunikácie vo výške obvyklého nájomného, (12,78 EUR/m2 pozemku ročne) resp. titl. náhrady za vecné bremeno (11,32 EUR/m2 pozemku ročne) v danom mieste a čase v období od dňa uzavretia tejto Zmluvy za dva roky späťne - v prípade bezdôvodného obohatenia a za tri roky späťne - v prípade náhrady za vecné bremeno a pohľadávku do budúcnosti odo dňa uzavretia tejto Zmluvy do doby, kedy dôjde k zmene vlastníckeho práva k pozemku.“

(ii) Podľa článku II, odsek 2.1 Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 22.3.2013, je predmetom postúpenia pohľadávka uvedená v článku I, ktorý v odseku 1.3. uvádza, že „Stavba pozemnej komunikácie, ležiaca na pozemku postupcu, znemožňovala postupcovi riadne užívanie pozemku. NDS (Národná diaľničná spoločnosť, a.s., pozn. odvolacieho súdu) a PSK (Prešovský samosprávny kraj, pozn. odvolacieho súdu) užívali pozemok postupcu stavbou pozemnej komunikácie bez platnej nájomnej zmluvy. Postupca tak má voči NDS a PSK, nesplatenú pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku stavbou pozemnej komunikácie vo výške obvyklého nájomného, (12,78 EUR/m2 pozemku ročne) resp. vo výške obvyklej náhrady za vecné bremeno (11,32 EUR/m2 pozemku ročne) v danom mieste a čase v období od dňa uzavretia tejto Zmluvy za dva roky späťne a pohľadávku do budúcnosti odo dňa uzavretia tejto Zmluvy do doby, kedy dôjde k zmene vlastníckeho práva k pozemku.“

(iii) Podľa článku III, odsek 3.1 Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 5.7.2013, je predmetom postúpenia pohľadávka uvedená v článku II, ktorý v odseku 2.2. uvádza, že „Stavba pozemnej komunikácie, ležiaca na pozemku postupcu, znemožňovala postupcovi riadne užívanie pozemku. NDS (Národná diaľničná spoločnosť, a.s., pozn. odvolacieho súdu) užíva pozemok postupcu stavbou pozemnej komunikácie bez platnej nájomnej zmluvy. Postupca tak má voči NDS nesplatenú pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku stavbou pozemnej komunikácie, vo výške obvyklého nájomného (10,94 EUR/m2 pozemku ročne) resp. titl. náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom viaznúcim na pozemku vo výške obvyklej náhrady (8,71 EUR/m2 pozemku ročne) v období keby bol postupca vlastníkom pozemku.“

42. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie o neurčitej identifikácii postupovaných pohľadávok, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, považuje za potrebné doplniť, že z textu (gramatického hľadiska) každej z vyššie citovaných zmlúv o postúpení pohľadávky v časti definujúcej postupovanú pohľadávku vyplýva, že ich predmetom mala byť pohľadávka a nie pohľadávky, pričom právna skutočnosť (ako predpoklad vzniku záväzkovo právneho vzťahu postupcu voči dlžníkovi), v dôsledku ktorej pohľadávka mala vzniknúť je v každej zo zmlúv vymedzená dvomi dôvodmi a to (i) stavbou pozemnej komunikácie, ležiacej na pozemku postupcu, ktorá znemožňovala postupcovi riadne užívanie pozemku a (ii) užívaním pozemku postupcu stavbou pozemnej komunikácie bez platnej nájomnej zmluvy; ide však o dve samostatné a nezameniteľné právne skutočnosti, ktorých právnym následkom je vznik odlišných právnych vzťahov. Nebolo možné súhlasiť s námietkou žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie na ťarchu žalobcu subsumoval pod absolútnu neplatnosť právneho úkonu ako celku, skutočnosť, že postupcovia v zmluvách uviedli právne posúdenie svojho nároku, keď uviedli, že podľa ich názoru majú voči dlžníkom nárok na náhradu za obmedzenie alebo titulom bezdôvodného obohatenia, alebo viaznuceho zákonného vecného bremena, tzn. to, že postupcovia v zmluvách o postúpení uviedli aj do úvahy prichádzajúce právne dôvody pohľadávok, pričom je to súd, ktorý je nakoniec povinný právne posúdiť uplatnený nárok; síce je pravdou, že súd pozná právo a je povinný správne právne posúdiť žalobou uplatnený nárok, teda môže napr. žalobcovi právo priznať právnym titulom bezdôvodného obohatenia namiesto právnej kvalifikácie uvedenej v zmluve o postúpení pohľadávky ako peňažnej náhrady za vecné bremeno (a naopak), avšak okolnosti posudzovanej veci sa netýkajú súdom prvej inštancie nesprávneho právneho posúdenia žalobou uplatneného nároku, ale nemožnosti vôbec určiť postúpenú pohľadávku čo do právnej skutočnosti definujúcej jej vznik, keďže ako už vyššie uviedol odvolací súd, postupovaná pohľadávka bola definovaná dvomi vecne nezávislými právnymi skutočnosťami, ktoré zmluvné strany následne eventuálne právne zdôvodnili ako bezdôvodné obohatenie, resp. náhradu za vecné bremeno. Za významnú okolnosť, ktorá bráni

dostatočnej individualizácii postupovanej pohľadávky považuje odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie, tiež to, že Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013 a zo dňa 22.3.2013, navyše oproti Zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 5.7.2013 obsahovala popri žalovanom aj ďalšieho dlžníka (Prešovský samosprávny kraj) v dôsledku čoho bola možnosť stotožnenia postúpenej pohľadávky voči konkrétnemu dlžníkovi absolútne znemožnená; bez náležitého označenia dlžníka totiž nie zachovaná podmienka individualizovania postupovanej pohľadávky, a tým ani určitosť zmluvy ako celku. Pokiaľ potom samotný žalobca podal žalobu uplatňujúc si istinu vo výške 86.471,08 eura titulom vydania bezdôvodného obohatenia alebo peňažnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom, sám nemal zjavne subjektívnu vedomosť ako zmluvná strana o tom, čo bolo predmetom zmlúv o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013, zo dňa 22.3.2013 a zo dňa 5.7.2013, v čoho dôsledku nemohla byť individualizácia postupovanej pohľadávky objektívne rozpoznateľná ani dlžníkovi; teda sám postupník a nielen žalovaný ako dlžník (ktorý od počiatku sporu namietal platnosť zmlúv o postúpení pohľadávok) mal nespornú pochybnosť o tom, aká pohľadávka, z akého právneho dôvodu (právnej skutočnosti) a v akej výške bola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom súd prvej inštancie v tejto súvislosti výstižne, ale primerane poznamenal, že tento rozpor v skutkových tvrdeniach žaloby, ktorých nevyhnutnou súčasťou sú tiež právne skutočnosti, od ktorých žalobca odvodzuje žalobou uplatnený nárok, a ktorými je súd viazaný (keďže po skutkovej stránke nezameniteľne definujú žalobou uplatnený nárok), nesie známky špekulácie žalobcu za účelom maximalizácie možných nárokov.

43. Predmet postúpenia v zmluvách o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013, zo dňa 22.3.2013 a zo dňa 5.7.2013; teda nie je vymedzený dostatočne určito, tak, aby pohľadávka, ktorá mala byť predmetom postúpenia, nemohla byť zameniteľná s inými pohľadávkami. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2013 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 20.3.2013, zo dňa 22.3.2013 a zo dňa 5.7.2013; sú neplatné pre neurčitosť predmetu postúpenej pohľadávky, podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď nedostatok určitosť prejavu vôle v danom prípade nebolo možné nahradiť ani použitím interpretačných pravidiel v zmysle § 35 Občianskeho zákonníka. Tento právny záver následne musel viesť k ďalšiemu záveru o tom, že žalobca ním tvrdenú pohľadávku voči žalovanému nenadobudol, a teda mu v spore (vo vzťahu k časti nároku, ktorý súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol) chýbala aktívna vecná legitímácia.

44. A pretože žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa nevyrovnal už súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, odvolaciemu súdu sa javí úloha vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 C. s. p.) ako kontraproduktívna a neúčelná, keďže žalobcom prezentované „podstatné tvrdenia“ v odvolaní boli vo všetkých súvislostiach zodpovedané v dôkladnej a presvedčivej argumentácii súdu prvej inštancie.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).